

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-25 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 09-20/408-102
Karar Tarihi : 29.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER: Abdulgani GÜNGÖRDÜ, Seda Nurtaç FİRENGİZ

C. ŞİKAYET EDEN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İLK

20

İNCELEME YAPILAN: - Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.
Uzunkum No:7 Kdz. Ereğli/Zonguldak

E. DOSYA KONUSU: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş. (Erdemir)'nin "yassı demir çelik" pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde;

- Özelleştirilmesi sonrası, Erdemir'in şeffaf ve adil bir satış politikası sürdürmek ve ülkenin önemli sanayi gruplarına eşit mesafede olmak yerine bazı müşterilerine ayrıcalık tanıyıp bazı firmaları dışladığı;
- 30 - Erdemir'in özellikle 2008 yılından itibaren hammadde alımı ve mamul satışlarında yanlış politikalar izlediği; Avrupalı yassı ürün üreticilerinin fiyatları yüksek olmasına rağmen; Erdemir'in bu fiyatların da çok üzerinde liste yayınladığı; küresel krizin etkileri belirginleşmesine rağmen Erdemir'in zam yaptığı;
- Erdemir'in önemli müşterilerine mal tedarikini kısıttığı ve sadece bazı ayrıcalıklı müşterilerine indirimli fiyatlar uygulayarak ayrımcılık yaptığı;
- Erdemir'in mal tedarikini kısıması ve hammaddelere zam yapması nedeniyle piyasanın ithalata yöneldiği; ancak Erdemir'in yönlendirmeleri sonucunda yassı ürünlerinin ithalatına %8 ek vergi konulmasının zaten daralmış olan iç piyasada rekabette zorlanan boru, otomotiv, makine, beyaz eşya sektörleri için söz konusu
- 40 - Erdemir'in sıcak sac fiyatları ile soğuk sac fiyatları arasındaki farkı içeride re-rolling yapan sanayicileri ezmek için 90-100\$'dan 20-30\$'a çektiği,
- Erdemir'in iç piyasada boru üreticilerine yüksek fiyatla satarken, iç piyasa liste fiyatının altında ihracat yaptığı ve bu fiyatlarla uluslar arası ihalelerde Türk üreticilerine rakip olduğu

iddia edilmektedir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.3.2009 tarih ve 2026 sayı ile giren şikayet üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 22.4.2009 tarih ve 2009-1-25/İİ-09-AG sayılı İlk İnceleme Raporu, 24.4.2009 tarih, REK.0.05.00.00-110/53 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-20 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; anılan şikayet ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

60 I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Çelik ürünlerini “yassı ürünler”, “uzun ürünler” ve “vasıflı” (kaliteli) ürünler olmak üzere temelde üç gruba ayırmak mümkündür. Yassı demir çelik ürünleri, demir cevheri veya hurdadan üretilen sıvı çeliğin sürekli döküm yöntemiyle katılaştırılması sonucu meydana gelen dikdörtgen kesitli ara ürünün (slab) haddelenmelerde haddelenmesi ile üretilmektedir. Yassı hadde ürünleri; sıcak haddelenmiş saclar, soğuk haddelenmiş saclar, galvanizli saclar, teneke/krom kaplı saclar, kalın levhalar ve yan ürünlerden oluşmaktadır.

70 Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde; işbu şikayetin kapsamı da dikkate alındığında ilgili ürün pazarı “*yassı demir çelik ürünleri*” ; alt pazarları da “*sıcak haddelenmiş saclar*”, “*soğuk haddelenmiş saclar*”, “*galvanizli saclar*” olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak kabul edilmiştir.

I.2. Değerlendirme

80 Erdemir’in eşit durumdaki alıcılara farklı şartlar ileri sürdüğü, bazı müşterilerine doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcılık yaparak dışladığı, Avrupalı üreticilerden daha yüksek fiyatlarda satış yaptığı; ancak bazı ayrıcalıklı müşterilerine indirimli fiyatlar uyguladığı, sıcak sac fiyatları ile soğuk sac fiyatları arasındaki farkı aşağı çektiği iddialarının 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edebilmesi için öncelikle Erdemir’in ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunması gerekmektedir. 4054 sayılı Kanun’da hakim durum “*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu çerçevede 90 dosyadaki bilgiler doğrultusunda, yassı demir çelik ürünleri pazarına ve Erdemir’in ilgili pazardaki konumuna yönelik değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

Erdemir, Türkiye’nin en büyük ve tek entegre yassı çelik üreticisi olarak, 5,4 milyon ton/yılın üzerinde ham çelik ve 4,5 milyon ton/yılın üzerinde nihai mamul kapasitesine sahiptir. Türkiye’de Erdemir, Borçelik, Assan Çelik ve Tezcan yassı sac üretimi yoluyla; ArcelorMittal, Tata Steel, MMK, NLMK gibi yabancı firmalar da ithalat yoluyla faaliyet göstermektedir. Türkiye’de “sıcak haddelenmiş sac”, “kalın levha” ve “kalay/krom kaplı teneke” üretimi yapan tek teşebbüs Erdemir’dir. “Soğuk haddelenmiş sac” ve

09-20/408-102

100 “galvanizli sac” üretimi yapan belli başlı üreticiler Erdemir, Borçelik, Tezcan ve Assan Demir ve Sac’dır.

Aşağıdaki tabloda 2000-2007 döneminde Türkiye’nin yassı ürün üretim, tüketim, ithalat ve ihracat rakamları yer almaktadır:

Tablo 1: Türkiye’nin yassı ürün üretim, tüketim, ithalat ve ihracat rakamları.

(1000 ton)	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Üretim	3.144	3.535	3.616	3.760	3.903	4.269
Tüketim	5.865	6.848	7.774	8.859	9.831	10.951
İhracat	1.120	979	1.039	1.110	1.368	1.215
İthalat	3.841	4.293	5.195	6.208	7.296	7.897

Kaynak: Demir Çelik Üreticileri Derneği

Türkiye’de 2007 yılında 4,3 mt’luk yassı demir çelik üretimine karşılık, 10,9 mt olarak gerçekleşen tüketimi karşılamak için 7,8 mt ithalat yapılmıştır.

Tablo 2: 2002-2007 döneminde Türkiye’nin bölgelere göre yassı ürün ithalatı.

(ton)	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ABD	4.380	10.543	967	456	271	3.358
AB-27	1.738.105	2.156.622	1.998.435	2.862.444	2.923.553	3.339.878
BDT	1.919.782	1.774.007	2.864.499	3.005.357	3.761.813	3.942.181
Uzak Doğu ve Güney Asya	69.249	160.878	93.072	89.442	280.315	362.077
Orta Doğu ve Körfez	14	12	474	363	15	585
Kuzey Afrika	30.774	49.694	12.992	34.099	48.007	105.616
Diğer	78.633	141.160	224.908	216.213	282.364	142.867
Toplam	3.840.937	4.292.916	5.195.347	6.208.374	7.296.338	7.896.562

110 Kaynak: Demir Çelik Üreticileri Derneği

Türkiye’nin yassı ürün ithalatının bölgelere göre dağılımına bakıldığında; yıllar itibarıyla genellikle artan bir seyir izleyerek en fazla ithalatın AB-27 ve BDT ülkelerinden yapıldığı görülmektedir.

120 Yassı çelik sektöründe yeni yatırımlar gerçekleşmektedir. Erdemir’in kontrolünde olan İsdemir yassı çelik üretimine başlamıştır. Yassı çelik üretimi yapmak üzere planlanan ya da devam eden projeler arasında Çolakoğlu’nun slab üretim projesi, ArcelorMittal ve Borusan’ın Gemlik’te sıcak sac üretim projesi, MMK-Atakaş, Kibar Holding, NLMK, Tezcan, İçdaş ve Tat Metal’in yeni yatırım projeleri sayılabilir. Söz konusu yatırımların gerçekleşmesi durumunda 2007’den 2012’ye kadar olan dönemde 5,3 mt olan sıcak hadde kapasitesinin 26,1’e, 3,9 mt olan soğuk hadde kapasitesinin 8,950 mt’a ve 1,380 mt olan galvanizli ürün kapasitesinin 3,680 mt’a çıkması beklenmektedir.

Aşağıdaki tablolarda yassı çelik sektöründe yıllar bazında teşebbüslerin pazar paylarına yüzde (%) olarak yer verilmiştir:

Tablo 3: Sıcak Sac Pazar Payları (%)

Yıl	Erdemir	İthalat
2003	(...)	(...)
2004	(...)	(...)
2005	(...)	(...)
2006	(...)	(...)
2007	(...)	(...)

Kaynak: 1.12.2008 tarihli, SR/08–5 sayılı Soruşturma Raporu

130 **Tablo 4:** Soğuk Sac Pazar Payları (%)

Yıl	Erdemir	Borçelik	Tezcan	İthalat	ArcelorMittal
2003	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2004	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2005	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2006	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2007	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: 1.12.2008 tarihli, SR/08–5 sayılı Soruşturma Raporu

Tablo 5: Galvanizli sac Pazar Payları (%)

Yıl	Erdemir	Borçelik	Tezcan	Assan	İthalat	ArcelorMittal	DemirSac
2003	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2004	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2005	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2006	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2007	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: 1.12.2008 tarihli, SR/08–5 sayılı Soruşturma Raporu

Yukarıdaki tablolardan Erdemir'in sıcak sac pazarında %(...) oranındaki, soğuk sac pazarında ise %(...) oranındaki payıyla lider konumda olduğu; ancak hakim durumda bulunmadığı görülmektedir. Benzer şekilde galvanizli saclar pazarında %(...) oranında paya sahip olması nedeniyle Erdemir'in hakim durumda olması söz konusu değildir.

140

Sıcak, soğuk ve galvanizli ürünlerde özellikle ithalat kaynaklı arz kaynağı çeşitliliğinin mevcut olması Erdemir'in bu pazarlarda tek başına hakim durumda olmasını engelleyici önemli bir unsur olarak görülmektedir.

150

Erdemir'in hakim durumunu kötüye kullandığı iddialarının değerlendirildiği benzer nitelikte ve yakın tarihli Rekabet Kurulunun kararları söz konusudur. İlgili kararlarda da Erdemir'in hakim durumda bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede, 17.4.2008 tarihli, 08-29/351-112 sayılı kararda "Erdemir'in önceden yazılı bir ihbar ya da bildirim yapmaksızın hammadde vermeyi kestiği"ne ilişkin şikayetin değerlendirmesinde "Özelleştirme yoluyla bir kısım hisselerinin devredilmesi işlemine izin verilmesine ilişkin 15.9.2006 tarih ve 06-64/882-254 sayılı Rekabet Kurulu Kararında da Erdemir'in herhangi bir pazarda hakim durumda bulunduğuna ilişkin bir tespit yapılmadığı gibi, özellikle galvanizli yassı çelik ürünlerinde güçlü rakiplerinin olduğu belirtilmektedir. Şikayette yer alan pazarda ithalat imkanlarının da bulunduğu ifadesi dikkate alındığında, Erdemir'in hakim durumda bulunmadığı, dolayısıyla Kanun'un 6. maddesinin ihlalinden bahsedilemeyeceği anlaşılmaktadır." denilmek suretiyle şikayetin reddine karar verilmiştir. 14.8.2008 tarih ve 08-50/745-301 sayılı kararda da; özelleştirme yoluyla bir kısım hisselerinin devredilmesi işlemine izin verilmesine ilişkin kurul kararına atfen Erdemir'in hakim durumda bulunmadığı ifade edilmiş; demir çelik ürünlerinin fiyatlarını çok yüksek oranda artırdığına ilişkin şikayet reddedilmiştir.

160

Yassı demir çelik ürünlerde AB dışı ülkelerden yapılan ithalatta gümrük vergileri uygulanmaktadır. Gümrük vergisi oranları teneke/krom kaplı ürünler ve galvanizli ürünler için %14 şeklindedir. Şikayet dilekçesi ve eklerinde sıcak sac için %5 olan gümrük vergisi oranının, 2009 yılında %13'e; soğuk sac için %5 olan gümrük vergisi oranının, 2009 yılında %14'e çıkarıldığı bilgisi yer almaktadır. Yeni vergi oranlarının pazara girişi zorlaştırıcı nitelikte olmasına rağmen, ilgili pazarlarda, Erdemir'i hakim duruma getirmeye yeterli olmadığı kanaatine ulaşılmaktadır.

09-20/408-102

- 170 Bu çerçevede Erdemir'in yassı demir çelik ve bunun alt pazarlarında hakim durumda bulunmadığı dikkate alındığında bunun kötüye kullanılması da söz konusu değildir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.